

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 12.11.2011
Sayı: 1453

3007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Prof. Dr. Recep AKDAĞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını;
Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Hülya GÜVEN
CHP İzmir Milletvekili

02.11.2011 tarih ve 28103 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 663 sayılı 'Sağlık Bakanlığı Ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 58. maddesinin 8. fıkrasının (b) bendi, 1219 sayılı 'Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a Geçici 9. madde eklenmesi ile aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

"Geçici Madde 9- 1/1/2020 tarihine kadar, 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Kanun hükümlerine göre sözleşmeli aile hekimi olarak çalışmakta olanlar, tıpta uzmanlık sınavı sonuçlarına göre, merkezi yerleştirmeye tabi olmaksızın, Tıpta Uzmanlık Kurulunca belirlenen esaslar çerçevesinde aile hekimliği uzmanlık eğitimi yapabilir. Bu eğitim uzaktan ve/veya kısmî zamanlı eğitim metotları da uygulanmak suretiyle yapılabilir ve en az altı yılda tamamlanır. Eğitim süresince aile hekimliği sözleşmesi devam eder. Uzmanlık eğitimi ile beraber aile hekimliği hizmetlerinin yürütülmesine, ilgililere ve eğitim sorumlularına ödenecek ücretlere ilişkin usûl ve esasları 5258 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre hazırlanan yönetmeliklerle belirlenir.

Bu maddeye göre yapılacak aile hekimliği uzmanlık eğitiminde çekirdek eğitim müfredatının ve rotasyonların uygulanması ve eğitimin şekli ile sair hususlar Tıpta Uzmanlık Kurulunca belirlenir."

Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) sonuçlarına göre merkezi yerleştirme ile yerleştirilerek eğitim almaya hak kazanan hekimlere, Tıpta Uzmanlık Kurulu'nca belirlenmiş esaslar doğrultusunda, kazandıkları eğitim kurumunun asistan kadrosunda meslek/uzmanlık eğitimi verilmektedir. Aile hekimliği uzmanlığı akademik anlamda tamamlanması gereken süreç olduğundan uzmanlık eğitimi süresince amaçlanan, temel tıp eğitimini bitirmiş hekimin, aile hekimliği alanında ve rotasyon yaptığı dallarda fazla sayıda ve özellikle hasta görerek bu alanlarda uzmanlaşması ve tecrübelerini arttırmasıdır. Aile Hekimliği asistanları eğitim ve rotasyonlar sırasında eğitim sorumlularının günlük gözetiminde hasta görürler, gördükleri hastaları eğitimcileriyle tartışır, eğitimcilerinden geribildirim alırlar, seminer/olgu/makale sunumu yaparlar. Aile Hekimliği asistanlarına 3 yıl¹ süre bilfiil uygulamalı olarak zorunlu rotasyonların² ve tez³ çalışmasının tamamlanması, asistan uzmanlık eğitimi bitirme sınavının⁴ başarıyla geçilmesi ile "Aile Hekimliği Uzman Hekimi" unvan ve yetkisi verilmektedir. Aile Hekimliği Uzmanı, Zorunlu Devlet Hizmeti yükümlülüğünü yerine getirmek üzere eğitim aldığı kadrosundan ayrılarak Sağlık Bakanlığı tarafından atandığı sağlık kuruluşunda göreve başlamaktadır.

¹ Aile Hekimliği uzmanlık eğitiminin süresi için; bkz. 1219 sayılı 'Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek-1'inde düzenlenen 'Tıpta Uzmanlık Ana Dalları ve Eğitim Sürelerine Dair Çizelge.

² Bkz. Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Kurulu Haziran 2010 tarihli toplantısında aldığı karar.

³ 18.07.2009 tarih ve 27292 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 'Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin 28. maddesinde uzmanlık eğitimi tamamlamak için uzmanlık alanı ile ilgili "tez" hazırlanması şartı aranmaktadır

⁴ Aynı yönetmeliğin 29. maddesinde düzenlenen bitirme sınavını başarmış olması şartı aranmaktadır.

Düzenleme ile sözleşmeli olarak çalışmakta olan aile hekimlerine aynı KHK'nin 22. maddesinde düzenlenen Tıpta Uzmanlık Kurulu'nca belirlenecek esaslar çerçevesinde 01.01.2020 tarihine kadar uzaktan eğitim ve/veya yarım zamanlı eğitim metotları da uygulanmak suretiyle en az 6 yılda tamamlanacak süreç sonunda "Aile Hekimliği Uzman Hekimi" unvan ve yetkisi verilecektir. Düzenlemede, sözleşmeli aile hekimlerine uzmanlık unvanının verilmesinden sonra diğer tüm uzmanlık alanlarında öngörülen zorunlu devlet hizmeti yükümlülüğüne tabi olup olmayacakları düzenlenmemiştir.

Anayasanın 17. maddesinin ilk cümlesi "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir..." biçimindedir. Anayasa Mahkemesinin E.1990/27, K.1991/2, sayılı Kararında: "...Bu haklara karşı olan her türlü engelin ortadan kaldırılması da devlete ödev olarak verilmiştir..." Anayasa Mahkemesinin E.2010/29, K.2010/90, sayılı Kararında: "...hekimlik, ...bireyin en önemli hakkı olan yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı ile doğrudan ilgili bir meslektir" tespiti yapıldıktan sonra **"Sağlık hizmetleri doğrudan yaşam hakkı ile ilgili olması nedeniyle diğer kamu hizmetlerinden farklıdır...hekimin statüsünün de bu çerçevede değerlendirilerek diğer kamu görevlileri ile bu yönden farklılığının gözetilmesi gerekir."** ifadesi yer almıştır.

Anayasa'nın 10. maddesinde ise 'hiçbir kişiye aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz' ifadesi yer alır.

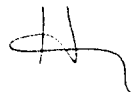
Anayasa Mahkemesinin 18.10.2005, E.2003/7, K.2005/71 sayılı kararında: "...Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmemesi için, **aynı hukuksal durumların aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulması gerekmektedir. Başka bir anlatımla, kişisel durumları ve nitelikleri özdeş olanlar arasında, konulan kurallarla değişik uygulamaların yapılmaması gerekmektedir...**" denilmiştir.

Anayasanın 56. maddesinde Devlete, "herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak" ve bu konuda hizmet vermek ödevi getirilmiştir. Oysa, düzenleme kapsamında sözleşmeli aile hekimi olarak görev yapan hekimlerin, bir yandan eğitim ve araştırma hastaneleri ile üniversitelerde verilen uzmanlık eğitimine benzer ve eşiti eğitim almaları beklenirken, diğer yandan 5258 sayılı yasa kapsamında kendilerine kayıtlı olan kişilerin birinci basamak teşhis, tedavi ve koruyucu sağlık hizmetlerinden sorumluluklarının devam ettiği görülecektir.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda:

1. Söz konusu düzenleme ile TUS sınavı sonucuna göre merkezi yerleştirmeye göre yerleştirilen ve belirtilen rotasyonları tamamlayan aile hekimliği uzmanları ile herhangi bir rotasyona tabi olmadan uzaktan eğitim ve/veya yarım zamanlı eğitim metotları ile eğitim alacak sözleşmeli aile hekimlerine aynı unvanın verilmesi Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen 'Kanun Önünde Eşitlik' ilkesine açıkça aykırı değil midir?

2. Söz konusu düzenleme ile sözleşmeli aile hekimlerine tıpta uzmanlık sınavına ve merkezi yerleştirmeye tabi olarak atanan ve asistanlık yapan veya sözleşmeli aile hekimi olarak görev yapmayan hekimlerden farklı bir ayrıcalık ve imtiyaz tanınmış mıdır? Ayrıcalık tanınmasının hukuki ve tıbbi gerekçeleri nelerdir? Düzenlemenin sözleşmeli aile hekimleri için farklı ve ayrıcalıklı bir statü oluşturması Bakanlığınızın hangi hedeflerine hizmet edecektir? Düzenleme bu haliyle Anayasa'nın 10. maddesine açıkça aykırılık teşkil etmekte ise Bakanlığınızın sözleşmeli aile hekimlerinin tabi oldukları koşul ve kuralları diğer hekimlerin tabi oldukları koşul ve kurallarla eşitlemek için çalışması olacak mıdır?

3. Tıpta uzmanlık sınavı ve merkezi yerleştirmeye tabi olarak eğitim ve araştırma hastaneleri ile üniversitelerde verilen "aile hekimliğinin" 3 yıllık aktif hekim eğitimine aykırı düzenlemeler yapılarak bazı hekimlere uzaktan ve/veya kısmi zamanlı eğitim metotları ile uzmanlık unvan ve yetkisi verilmesinin Anayasa'nın 17. ve 56. maddelerine aykırılık teşkil ettiği açık değil midir? Bakanlığınızın söz konusu aykırılık teşkil eden hususlar ile ilgili tutumu nedir? Bakanlığınızca bu durumu düzeltmek için ne gibi çalışmalar yapılacaktır?

4. Bilimsel olarak herhangi bir rotasyona tabi olmadan, uzmanlık alanı ile ilgili tez hazırlamadan, jüri tarafından sınava tabi tutulmadan uzaktan eğitim ve/veya yarım zamanlı eğitim metotları ile uzmanlık eğitiminin verilmesi mümkün müdür? Bu durum tıp eğitiminin verilmesine ve uygulanışına açıkça aykırı değil midir? Bakanlığınızın söz konusu aykırılık teşkil eden hususlar ile ilgili tutumu nedir?

5. Düzenleme ile getirilen hekimin uzaktan ve/veya kısmi zamanlı eğitimi ile hasta ve hastalıklarla ilgili tecrübe, eğitim ve tartışma ortamının Bakanlığınızca nasıl sağlanması düşünülmektedir? İlgili uzmanlık dalında uzmanlaşma sağlanamayacak ve uzmanlık eğitiminden amaçlanan tecrübe ve bilgi birikimi sağlanamayacak ise bu düzenleme aktif eğitim metotlarını göz ardı eden ve hekim bilimsellikten uzaklaştıran, sadece göstermelik uzmanlık unvanı kazandıracak bir düzenleme değil midir? Bakanlığınızca bu durumu düzeltmek için çalışma yapılacak mıdır?

6. Diğer uzmanlık dallarında uzaktan ve/veya kısmi zamanlı eğitim metotları ile uzmanlık eğitiminin yapılması mümkün değilse aile hekimliği uzmanlığı alanında da yapılmaması gerekli değil midir? Bakanlığınızca aksi kabul ediliyorsa, Bakanlığınız genel cerrahi veya kadın-doğum uzmanlığı gibi uzmanlık alanlarında internet üzerinden ameliyatların izlenerek öğrenildiğinin varsayımında mıdır?

7. Bir hekimin kendisine kayıtlı yaklaşık 3.500 kişinin sağlık hizmetlerinden sorumluluğu devam ederken eşzamanlı olarak uzmanlık eğitimini sürdürebileceği Bakanlığınızca kabul edilebilir mi? Bu durum hekimin eğitime ayırabileceği zamanın yetersizliği bakımından bilimselliğe aykırı değil midir? Kaldı ki, sözleşmeli aile hekiminin görev alanında hizmet sorumluluğunu ifa ederken, uzmanlık eğitimi süresince diğer aile hekimliği uzmanlık eğitimi almaya hak kazanan hekimler gibi asistanlık statüsünde olmaması mesleki yetkinliklerinin sorgulanmasına yol açmayacak mıdır? Kişi bir uzmanlık alanında aynı zamanda "usta" ve "çırak" olabilir mi? Bakanlığınız bu çelişkiyi nasıl düzeltmeyi düşünmektedir?

8. Diğer tüm uzmanlık alanlarında uzmanlık eğitimi veya yan dal uzmanlık eğitimi tamamlayan tüm uzman hekimlerin zorunlu devlet hizmeti yükümlülüğü varken, sözleşmeli aile hekimlerinin uzman unvanını kazandıktan sonra zorunlu devlet hizmeti yükümlülüğünün bulunmaması ciddi bir haksızlık ve eşitsizlik oluşturacağından düzenleme bu hali ile Anayasa'nın 10. maddesine açıkça aykırı değil midir? Bu düzenlemeye tabi sözleşmeli aile hekimlerinin mecburi hizmetin getirdiği aile bütünlüğünün bozulması, yaşanan mekânın değişmesi dâhil olmak üzere birçok külfetten muaf tutulması bu hekimleri ayrıcalıklı hale getirmemekte midir?

